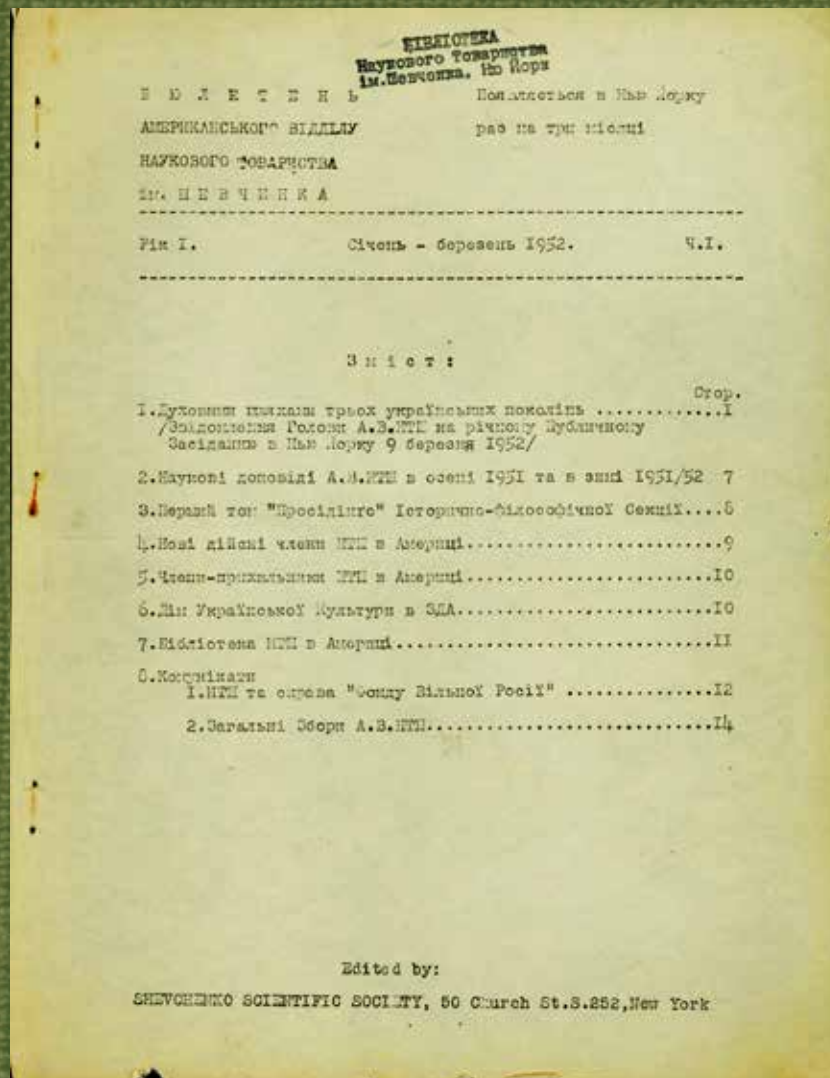

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці
БЮЛЕТЕНЬ

БЮЛЕТЕНЬ ч.1, 1952 р.
Факсимільне видання

*З нагоди 65-ліття
Наукового Товариства ім. Шевченка
в Америці*

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ, НТШ-А

(Shevchenko Scientific Society, U.S.A.) постало на загальних основуючих зборах у Нью-Йорку

29 вересня 1947, спочатку як американський відділ світового НТШ, а з 1955, як окреме наукове товариство. Першу Управу НТШ-А обрано в складі: Микола Чубатий – голова, Роман Осінчук – секретар., о. Лев Чапельський – скарбник; Роман Смаль-Стоцький, Ярослав Падох, Микола Шлемкевич, Лев Окіншевич, Володимир Січинський і Василь Лев – члени. Статут НТШ-А оснований на статуті матірнього товариства у Львові та достосований до американських законів, як неприбуткової корпорації в штаті Нью-Йорк.

*Енциклопедія Української Діаспори.
Том 1, Книга 2 (Л-Р). 2012*

БІБЛІОТЕКА
Наукового Товариства
ім. Шевченка, Нью Йорк

Б Ю Л Е Т Е Н Ь

Появляється в Нью Йорку

АМЕРИКАНСЬКОГО ВІДДІЛУ

раз на три місяці

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА

ім. ШЕВЧЕНКА

Рік I.

Січень - березень 1952.

Ч. I.

З н і с т :

	Стор.
1. Духовні шляхи трьох українських поколінь	1
/Звідолення Голови А.В.НТШ на річному Публичному Засіданні в Нью Йорку 9 березня 1952/	
2. Наукові доповіді А.В.НТШ в осені 1951 та в знімі 1951/52	7
3. Перший том "Просідінгс" Історично-філософичної Секції.....	8
4. Нові дійсні члени НТШ в Америці.....	9
5. Члени-прихильники НТШ в Америці.....	10
6. Дні Української Культури в США.....	10
7. Бібліотека НТШ в Америці.....	11
8. Комунікації	
1. НТШ та справа "Фонду Вільної Росії"	12
2. Загальні Збори А.В.НТШ.....	14

Edited by:

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY, 50 Church St.S.252, New York

ДУХОВНИЙ ШЛЯХАМИ ТРЬОХ УКРАЇНСЬКИХ ПОКОЛІНЬ

/Звідоження Голови Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці
на Річному Публічному Засіданні в Нью Йорку 9 березня 1952/.

Вельмишановні Памі та Панове, Члени НТШ та Їїмі Гости !

Починаючи від року 1893, коли це Наукове Товариство ім. Шевченка після 20-літнього існування як літературне товариство одержало новий статут та переформувалося в Наукове Товариство ім. Шевченка, виконує воно свій статутний обов'язок та ко року в день уродження зглядно смерті свого патрона Тараса Шевченка влаштовує Публічну Наукову Сесію, з ціллю познайомити широкі громадські кола з діяльністю цієї установи. Цього року в дні смерті поета - 9-го березня Наукове Товариство ім. Шевченка в Сарселі під Парижем, де міститься центральна наша установа, НТШ в Нью Йорку, в Торонто, в Австралії, де знаходяться самостійні відділи Наукового Товариства ім. Шевченка, відбуваються публічні сесії, 59-ті з черги, від коли НТШ стало науковою академічною організацією.

Публічні сесії мають бути нагодою не тільки зазнайти широкі круги громадянства заінтересовані рідною наукою з праць НТШ, але теж стати доказом, що НТШ остає вірне ідеалам трьох поколінь українських вчених, між якими воно має таких воєтовів духа, як Михайла Грушевського, Івана Франка та Андрія Ментницького. Те саме завдання ставить собі НТШ теж нині і я маю велику честь перед таким добірним збором українських громадян та громадянок Нью Йорку дати образ нинішнього життя НТШ.

На сьогоднішнє засідання наспів привіт від члена нашої Управи д-ра Матвія Стахова.

На вступі нам приходить знову спом'янути наших двох дійсних членів, що відійшли у вічність, а саме історика і громадського діяча Дмитра Дорошенка та історика Василянського Чину й редактора Записок ЧСВВ о. Мосафата Скрутеня - обох дійсних членів Історично-філософської Секції НТШ.

З хвилиною віднови діяльності НТШ на чужині, від 1947 року, характер НТШ став різко мінятися. Саме життя стало диктувати нові організаційні форми. Старе централізоване НТШ перетворилося у федерацію самостійних Відділів НТШ в Америці, в Канаді та в Австралії. Саме тепер ця структура завершується і твориться європейський відділ НТШ у Франції для цілої Європи. Тим способом давнє одностороннє НТШ стає федерацією самостійних краєвих відділів злучених одню спільністю наукових видань, спільністю великої наукової спадщини та єдністю наукових ідей, як також Голошнов Управою Товариства.

В ЗДА в Нью Йорку існує Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці, як установа чартерована згідно з законами Америки та наділена Федеральним Урядом, точніше Департаментом Скарбу, привілеєм звільнення від податку самого Товариства та всіх жертв, що впливають в користь Товариства. До цього часу - це перша українська наукова установа світського характеру, що здобула від Федеральної влади у Вашингтоні такий привілей, який служив донедавна в Америці тільки церквам та американським культурним, науковим і гуманітарним установам.

Американське НТШ подібно, як давнє НТШ посідає три Секції з окремим дієвним членством та цілу низку комісій. Розпорощеність дієвного та значаюного членства по цілій Америці насуває з вичности потребу творити по важливіших злученнях українських наукових сил комісії НТШ, що оформляються як комісії НТШ залемто від наукової спеціальності більшости членів НТШ дієвних та звичайних, що живуть в даній місцевості та околиці.

Таким способом оформилися вже: Літературознавча Комісія НТШ у Філадельфії, Комісія Новочасного Українського Товариства в Чикаго, Кризізнавча Комісія в Дітроїті, Комісія Права й Суспільних Наук при Централі в Нью-Йорку та Підкомісія Економічних Дослідів в Нью-Йорку.

Американське Наукове Товариство іншевецька має свій Відділ, що складається з таких активних членів Управи: Микола Чубатий - голова, Володимир Січинський - місто голова, о. Лев Чапельський - секретар, Ярослав Падок - секретар, Роман Смоль-Стоцький - член Управи. Крім цього до Управи входять з уряду: директор Філологічної Секції д-р. Кость Кисілевський та секретар цієї Секції, який є одночасно бібліотечним референтом Відділу д-р. Василь Лев. Контрольна Комісія складається з таких осіб: проф. Лев Добрянський, д-р. Лука Гинуга та д-р. Матвій Стахів.

Товариство має в США дійсних членів в Історично-Філософській Секції 15, у Філологічній Секції 13, в Математично-природничо-лікарській Секції 16 дійсних членів.

В цьому звітному році займеновано п'ятьох дійсних членів, яких імена врочище проголошує. Вони є: нові дійсні члени у Філологічній Секції д-р. Лука Луців, д-р. Григорій Лужницький, д-р. Марія Шенарська-Свчаренко та Святослав Гординський; в Математично-природничо-лікарській Секції д-р. Осип Андрушків.

В США маємо значаєних членів НТШ, які являються в основному кандидатами в дійсні члени - 55.

Маємо теж категорію членів-прихильників, які є добродіями й приятелями НТШ. Їх маємо тепер в Америці 28. У звітному році стали прихильниками НТШ такі громадяни: д-р. Михайло Стець зі Скрантона, Володимир Дариохвал з Орондж, Роман Набережний з Ірвінгтон, Микола Твачук з Чикаго, д-р. Неоніла Пелехович-Гайворонська з Нью-Йорку, Ларсон Сурмач з Нью-Йорку, Кость Степко, Микола Куницький і Василь Реметилевич з Дітроїту.

При А. В. НТШ існує Центральна Управа Філологічної Секції. Активним директором Секції є д-р. Кость Кисілевський, секретарем д-р. Василь Лев.

Головне завдання НТШ - це плекання науки й це було основним змістом праці НТШ. Що два тижні відбувалися наукові засідання, на яких нані члени звідоляли про свої наукові праці. Над реферованими темами відбувалися дискусії. В Історично-Філософській Секції такі члени склали в звітному році звідолення з відомлення зі своїх праць: М. Чубатий /двічі/, В. Січинський /двічі/, О. Домбровський /двічі/, О. Омлобний /двічі/, В. Дугавський, В. Твачук, М. Манковський, І. Лисяк-Рудницький.

У Філологічній Секції склали звідолення зі своїх праць: К. Кисілевський /двічі/, Н. Ковалів, І. Андрусяк. Філологічна Секція влаштувала в жовтні 1951 наукову конференцію на тему: "Правопис та мова". В математично-природничо-лікарській Секції звітували про свої праці О. Андрушків і М. Сфремів.

Праці реферовані на Секціях та прийняті повинні бути в основному друковані у виданнях НТШ в цілості. На жаль з браку фондів ми приневольні друкувати їх тільки в скороченнях для зазнайомлення широкого вченого світу з тим, над чим працюють члени НТШ. Такі скорочення праць наших членів ми назвали американським звичаєм "Просідінгс". Вже появилася Просідінгс Історично-Філософської Секції. Наступний випуск, тобто Просідінгс Філологічної Секції скоро даємо до друку. Наш перший випуск "Просідінгс прийняв американський науковий світ з великим призначенням.

Перед війною НТШ видавало науковий журнал "Сьогодні і минуло". Ми поставили собі завдання продовжувати це видання в Америці, де мині живе найбільше членів-науковців та найбільші фінансові спроможності. Цей орган нав би стати лучником нашого наукового світу, розкиненого мині по всіх континентах. Поки що тільки грошові згляди не дали змоги відновити це видання на початку цього року. Плянємо це зробити в другій половині цього року.

Потреби української науки та потреби української нації домагається створення Наукового Дослідного Центру, де українські вчені постійно працювали б над питаннями потрібними ним для українського народу. Такий науково-дослідний осередок теж необхідний, щоб інформувати чужинців про джерела та літературу на всякі українські теми, бо нимі пораз більше вчених бажає студіювати українське питання в перших джерел. Справа створення Науково-Дослідного Осередку переважлива для української нації й цей довг українська наука мусить виповнити сунпроти свого народу. На жаль ця справа тісно в'язється зі справою відкриття Дому Української Культури, про це буду говорити.

Наукова праця йшла не тільки в ньюйоркському центрі, але також по наших клітинах в других осередках Америки.

Літературознавча Комісія у Філадельфії працювала під таким проводом: др. Ліх Іг о Тершаковець - голова, Володимир Дорошенко - вістоголова, проф. Богдан Загайкевич, доц. др. Григор Лужницький, Богдан Романенчук та Богдан Кравців. Комісія об'єднує 15 членів дійсних і звичайних. Вона мала в 1951 році сім наукових засідань.

Комісія Новочасного Громадянства в Лікаго стояла під таким проводом: проф. Ілля Вітанович - голова, проф. Закревська - вістоголова, др. Кузєлда - секретар. В 1951 році відбулися три наукові засідання, на яких були реферовані теми з української економії, соціології та географії.

Красназавча Комісія в Дітроїті стояла під проводом таких осіб: др. Іврон Дольницький - голова, проф. Іван Розгін, Атанас Мілянчик, Петро Віланж. Дійсний і звичайних членів - 8, членів-прихильників 11. Ця клітина НТШ плянує zorganizувати в Дітроїті Український Народний Університет.

В Нью Йорку працює Комісія Права та Суспільних Наук під проводом д-ра Натвія Стахова. Комісія об'єднує 15 членів. Відбула три наукові засідання.

Економічна Комісія, заснована на початку 1952 р. працює під проводом проф. Імколи Величківського як голова і таких членів: проф. Кабачків, Лев Попович, Іван Лук. Комісія досліджує зокрема советське господарство в Україні. Відбула досі два засідання.

Перекодячи дальшо у своїому звідоні нню з праці Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці, хочу заторкнути справу Дому Української Культури. Від двох років поставило собі НТШ в Америці завдання набути постійне гніздо для української науки, а навіть ширше ніж науки, бо для української культури, в Америці в місті Нью Йорку.

Після зруйнування 79-ї тинх надбань НТШ на рідних землях, стає животною konieczністю для української науки набути дому, в якому погмаби бути основана: 1/Вібіліотека Українознавства, 2/Український Національний Архів, 3/Науково-дослідний та інформаційний Осередок української науки для своїх та для чужих. Якщо це не станеться, всі українські культурні установи занедають, їх діяльність буде плавати по поверхні та пораз більше затрачувати характер правдиво наукових дослідів.

Ми не знаємо, яка буде доля українських культурних вартостей загарбаних червоними росіянами на чужині. Вони можуть бути знищені. Тому все, що ще дається врятувати, треба рятувати та зберегти для наступних поколінь, які нам треба підховати в Домі Української Культури.

При Домі Української Культури міг би бути оснований Університет Українознавства, що є прямо національним konieczністю з огляду на український науковий доріст. Якщо наші книжкові скарби, якщо наші архіви, якщо наші твори штецтва не мають розгубитися на все тільки через нежелство живучого покоління, то в Нью Йорку мусить поствати Дім Української Культури на вільній американській землі, приспособлений зберегти ці скарби українського незалежного духа та української незалежної науки.

- 4 -

На жаль вагу цієї справи краще зрозумів ворог, ніж український загаль. В ході останніх двох місяців в органі американських росіян появилися вже два дикі напади на планований Дім Української Культури, на Наукове Товариство ім. Шевченка та на саму українську науку. Нимно того всею ми віримо, що справа Дому Української Культури наближається скоро до своєї реалізації і я вірю, що українське американське громадянство зрозуміє потребу цієї установи для життя української нації і Дім Української Культури стане скоро дійсністю.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці зібрало дотепер біля 11 тисячів доларів на цю всеукраїнську ціль. Жертви постійно напливають. На цю ціль Управа НТШ в Америці відкладає аж 60% з цієї частини Українського Народного Фонду, що призначена українське американським громадянством на справи культури. Це є велика жертва для видавничої праці НТШ. Ми переконані, що українська наука не може мати содідної підстави, не може мати справжньої свободи та незалежності, не може справді служити визвольній справі українського народу, якщо вона не дістане постійного та твердого осідку, якщо вона не буде спиратися в першу і головну чергу на матеріальну допомогу самого українського народу. Дім Української Культури саме має стати твердинею Української Незалежної Науки корисної для українського народу.

З черги хову порушити справу, що наробила так багато шуму серед українського громадянства, а саме справу відношення Наукового Товариства ім. Шевченка до Фрі Раян Фонд та до Рісерч Програми СРСР, веденої проф. Мозелі. Відразу після проголошення існування, діяльності та провідних людей, що кернують справою Фрі Раян Фонд політичний провід американських українців Український Конгресовий Комітет заявив негативне становище до того фонду і то не тільки тому, що сама назва того фонду прердикувала, що Україна мала б бути частиною будучої Росії, але також тому що провід того фонду найшовся в більшості в руках відомих американських русофілів, що у своїх писаннях найже вповні негували право українського народу бути вільною нацією.

Ближчі дослідні основної статуткової публікації того ж фонду з під пера директора Фінера потверджували вповні, що цей фонд має спомогати культурні сили спосібні працювати в будучій вільній єдиної неділимії Росії. Постанова УНКомітету, щоб українські установи не співпрацювали з установою Фрі Раян Фондом була ухвалена в третій декаді липня 1951 в несприсутности Голови НТШ, як члена УНКомітету.

Прийшлося забрати своє слово теж українській науці. НТШ розуміло, що постава цілої української науки, отже НТШ та УВАН мусить бути солідарна та національно гідна. Тому Управа НТШ в Америці запросила Управу УВАН на спільне засідання на день 31 липня, щоб зайняти й українській науці своє становище. На жаль не зважаючи на наше запрошення ніхто з Управи УВАН на це засідання не явився. Супроти того НТШ само заняло своє становище і відповідна постанова була проголошена в пресі рівночасно з постановою УНКомітету.

Громадянство підтримало однодушно це становище УНК та НТШ і до нині не появилося ніодні голос в українській незалежній пресі, який заняв би протинне становище. НТШ ніколи не розтягало негативного становища до Фонду Вільної Росії на Рісерч Програму, ведену проф. Мозелі. Ми стоїмо з цією Програмою в ділових відносинах.

Вже нині заторкнув я багато справ, які вказують на потребу одностайного поступовання української науки репрезентованої в Америці НТШ та УВАН, якщо не може прийти до об'єднання цих двох установ в одній установі. Вже два роки тому назад американське НТШ робило живі з ходи, щоб ці дві установи об'єдналися в одну. Коли ця справа не поведася, то ніхто не в силі доказати, що це сталося з вини НТШ.

Життя показало, що час на об'єднання не прийшов. Тому Управа

- 6 -

200 доларів виплачено Об'єднанню Українських Імстів в в Нью Йорку на кошти влаштування української мистецької виставки, яка само за тиждень відкривається.

50 дол. вислано важко хворому історикові, дійсному членові НТШ, др. Борисові Круницькому в Німеччині.

500 доларів вислано Централі НТШ в Європі на видання.

Таким чином роздано:

4000 дол. /48% / відложено на Дім Української Культури,

2355 дол. /28% / науковим, освітнім, мистецьким установам, школам,

500 дол. /6% / Централі НТШ на видання

Для НТШ в Америці - господаря Фонду остало 1403 дол. тобто нецілих 18%.

Надвипка, що це вплине з УНФонду буде перенесена в цілості на Фонд Дому Української Культури, щоб досягнути 30% тої частини Фонду, що призначена на справи культури.

Це звідомлення зі зукиткування частини УНФонду, що призначена на справи культури, хіба переконає кожну людину доброї волі, що господар цього Фонду - Управа НТШ господарила тим фондом справедливо та старалася зукиткувати ці гроші на науку, на українські школи, на потреби мистецтва, та на репрезентацію української науки назовні. Львина часть того фонду йде на створення культурного осередку американських українців - на Дім Української Культури.

Для господаря цього фонду НТШ, установи з такими великанськими завданнями, остало ледви 1400 доларів. Це хіба дуже мало, якщо рахувати, що НТШ не отримувало підмоги з ніяких інших джерел. Маліти тільки треба, що відсоток на справи культури такий низький та обдаровані установи не могли одержати бодай вдвоє або втроє більше. Це могло б легко статися, якщо б відсоток призначений на справи української культури був вищий.

Закінчуючи наше звідомлення, ми підкреслюємо перед українським американським громадянством, на якого підтримку рахуємо, засади, яких НТШ у своїй діяльності буде триматися. Ми одідичили духову спадщину трьох поколінь українських вчених та відчуваємо на наших плечах тягар відповідальности, щоб ці духові таланти не змарнувати, але їх зберегти, поножити та збагачені американським досвідом принести на вільну рідну землю.

Ми визнаємо за саду, що українська наука має бути правдивою наукою, отже творчим науковим дослідом. Це є напрямні нади українській науці: нашими великими предками такими, як Михайло Грушевський та Іван Франко. Українська наука мусить бути строго об'єктивною навіть тоді, коли видавалося б, що наукова правда некорисна для політичних інтересів нації. Та це тільки позірно так може часом видаватися, бо на ділі правда не ніколи ніякій нації не пошкодила.

Українська наука в діялках історії та літератури мусить бути тяглим продовжуванням вислідів трьох українських вчених поколінь, отже мусить бути своєю традицією української науки. В ході останніх сто років зударялися різні наукові погляди на підставові питання історії, мови й літератури та духовости українського народу. Українська наука трьох останніх поколінь створила вже певні засади української науки, які науково доказані й обґрунтовані понад всякий сумнів. Теоретично вільно квестіювати кожну наукову правду, але практично жаден нарід не допустив би до карування встановлених підстав свого власного національного існування зокрема в такі часи, коли вирішується доля нації. Хіба ж найшовся б нині в Америці вчений, що квестіював би американський патріотизм Джорджа Вашингтона та вигукував в ньому наклики до капітулянтства перед Англією?

ЧЛЕНИ-ПРИХИЛЬНИКИ НТШ В АМЕРИЦІ

Первісний статут НТШ знав такі категорії членів: дійсних /висококваліфікованих науковців/, звичайних /в основному кандидатів на дійсних членів/, почесних /особи винятково заслужені для науки і Товариства/, основників.

Сьогодні не живе вже ні один член основник НТШ. В ході цілої своєї історії іменувало Товариство 18 світлих мужів почесними членами. Були це: Володимир Антонович, Іван Веркратський, Сидір Воробкевич, Василь Гадзета, Іван Горбачевський, Сидір Громницький, Михайло Грушевський, Олександр Кошівський, Кость Левицький, Іван Мечуй-Левицький, Микола Лисенко, Мліян Романчук, Степан Смаль-Стоцький, Осип Криї Ведькович, Іван Франко, Митрополит Андрей Мептицький, Іван Раковський, єпископ Іван Бучко.

Під цю пору живе на еміграції до сотки дійсних членів і по декотрі звичайних.

На Загальних Зборах НТШ в 1949 році встановлено новий рід членства: членів-прихильників. Треба пам'ятати, що приналежність до НТШ, в розбудову якого вклали свої знання й свою працю найсвітліші українські уми останніх десятиліть, є само по собі почесним відзначенням. Ця приналежність до найстаршої нашої наукової централі стає основою духового зв'язку і сприяє поширенню духових обріїв членів. Але поруч чисто моральних прав, член-прихильник, який складає обов'язкову вкладку на цілі Товариства /встановлену в Америці на 25 дол. річно/, отримує даром більшість видань Товариства та має право на знижену ціну інших видань НТШ.

На терені США має НТШ під цю пору таких членів-прихильників:

1. Антін Артимович - Мікаго	16. Др. Іван Макаревич - Асторія
2. Михайло Баран - Мікаго	17. Мінігенська Ліга - Дітройт
3. Іван Бавсароба - Кіркланд Лейк	18. Роман Набережний - Ірвінгтон
4. Андрій Влацук - Дітройт	19. Н. Пелехович-Гайворонська-Нью Йорк
5. Михайло Брунець - Нью Йорк	20. Омельян Пленкевич - Мікаго
6. Монастир ОО. Василіян-Гленков	21. Василь Ренетимович - Дітройт
7. Богдан Величковський - Нью Йорк	22. Плятон Стасюк - Нью Йорк
8. Володимир Дармохвал - Ореїндж	23. Кость Степко - Дітройт
9. Петро Дорон - Форест Гилс, Н.І.	24. Митрон Сурмач - Нью Йорк
10. Осип Кочан - Дюліет	25. Ольга Сукованченко - Рочестер
11. Іван Кравс - Мікаго	26. Др. Михайло Стець - Скрентон
12. Микола Куницький - Дітройт	27. Микола Ткачук - Мікаго
13. Роман Карбівник - Філадельфія	28. Нестор Філіпович - Мікаго
14. Степан Куропась - Мікаго	29. І.С. Ярров - Нью Йорк
15. Григорій Левун - Еннайра	30. Степан Яцура - Мікаго

ДІМ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В США

Цій справі присвячений окремий розділ у річному звіщенні /гл. стор. 3/. На фонд купна Дому Української культури в Нью Йорку призначив Виділ А.В.НТШ 60 відсотків всіх впливів на українську культуру з Українського Народного Фонду. Але цього ще мало. Щоб можна було закупити дім з самих лише відракувань УНР, треба було б дати ще досить довго. Міжнародна ситуація, що вимагає негайного й інтензивного діяння також наших науковців, мистців і письменників, постійне дорожіння нерухоностей в Америці - це моменти, які промовляють за те, щоб такий дім набути скоро. Дальшим аргументом є обставина, що українська наука зможе дати належну допомогу українській політиці лише тоді, коли вона буде незалежна. Це буде можливе лише тоді, коли фундами самих українців, без

допомоги чужих фондів повстане український науково-дослідний центр. З цих причин Відділ НТШ звернувся закликами в пресі, а також окремими листами до різних громадських установ і приватних осіб за фінансовою допомогою.

Ця акція набула деякий відгук, якого не можна ще ніяк вважати задовільним. Поміж жертводавців на Дні Української Культури находимо подекуди й поважні жертви. І так: громадянин Семен Угорчак з Брукліна зложив \$ 1.000 /одну тисячу доларів/. Таким чином став він членом-основником Дому Української Культури. По 100 доларів зложили: Др. Прослав Івакушка з Нью Йорку, Др. Борис Филипчак з Толідо, н. М'ків Удич з Нью Йорку, п. Теодор Черній з Балтімор, Українське Запomoгове Товариство в Савтпорт, Кооп. для вшанування пам'яті бл. п. Константина Гайди /100/ і для вшанування пам'яті бл. п. Івана Ваната /100/, п. Володимир Ірема з Нью Йорку, п. Ісайло Кудяр з Дітройту. Таким чином маємо досі в і с і н членів - добродіїв ДДК, які зложили по 100 дол. Крім цього зложили в останніх місяцях на цю саму ціль такі установи й особи: п. Пятон Стасюк з Нью Йорку 50 дол., Товариство св. Миколая /120 Відділ УНСовзу/ в Аміквіна, Па - 25 дол., по 10 дол.: о. Петро Білонь, Ланет, Па, п. Іван Витвицький, п. Микола Горні в Дітройт, 5 дол.: проф. Валентин Лурасівський, Нью Йорк, п. Гр. Вішак, Дітройт. Крім того дрібніші жертви.

Відділ А. В. НТШ в Нью Йорку має вже намічений об'єкт. Для приступлення до контракту бракує ще добрих кілька тисячів доларів.

БІБЛІОТЕКА НТШ В АМЕРИЦІ

За браком призначення книжкові засоби НТШ в Америці покищо недоступні для широкого круга читачів. Частина книжок находиться в Нью Йорку, частина у Філадельфії, де живе директор Бібліотеки НТШ Володимир Дорошенко. У звіті дир. Дорошенка читаско, що в 1951 році впливи Бібліотеки у Філадельфії вносили 657 книжок, три більші збірки газет, 1 портрет, 62 фото, 32 афіші, 3 мапи, збірка марок, 11 ескібрів і певна кількість інших друків. Найже всі впливи бібліотеки походять з дарів. Жертводавцями були установи /40/ і приватні особи /89/. З установ слід назвати: В-во "Америка" і друкарня "Прошадання", В-во "Відродження" /Буенос Айрес/, "До Зброї" /Мінхен/, "Канадійський бар'єр" /Вінніпег/, "Мій Приятель" /Торонто/, "На Варті" /Торонто/, "Народна Воля" /Скрентон/, "Новий Свіж" /Вінніпег/, "Нові Дні" /Торонто/, "Сурма" /Мінхен/, "Національна Трибуна" /Нью Йорк/, "Український Самоствійник" /Мінхен/, "Українське Слово" /Париж/, "Ді Урає Українне Австабе" /Авгсбург/, Генеральне Церковне Управління УАНЦ /Лондон/, Друкарня Спрітського Дому /Філадельфія/, "Зарево" /Нью Йорк/, 34 УТВР /Мінхен/, ЗВАДК /Філадельфія/, Інститут Заочного Навчання /Мінхен-Сарсель/, "Керікс" /Стенфорд/, Колегія св. Андрея /Вінніпег/, Кооп. "Малина" - Вінніпег, КЖК - Вінніпег, Молоді Українські Націоналісти /Вінніпег/, Осередок Культури і Освіти /Вінніпег/, "Пласт" /Мінхен, Союз Українок /Філадельфія/, Союз Українок /Канада/, СЖН /Філадельфія/, СЖН /Нью Йорк/, Товариство Українських Студентів /Париж/, УВАН /Вінніпег/, УВАН /Нью Йорк/, УЖК /Відділ Бофало/, Український Канадійський Леґіон, Українське Місійно-біблійне Товариство /Честер/, УТГІ /Нью Йорк/, Український Музей-Архів при УВАН /Нью Йорк/, "Християнський Голос" /Мінхен/.

Дальше жертвували для Бібліотеки такі особи: Лев Безручко /Нью Йорк/, Роман Власький /Дітройт/, Лев Виковський /Нью Йорк/, Гнат Білинський /Філадельфія/, о. Петро Білонь /Ланет, Па/, Др. Ст. Божик /Лузен, Вельгія/, В. Боровський /Дітройт/, Др. Р. Борковський /Лондон/, о. Володар Буценко /Куритиба/, Лідія Бурачинська /Філадельфія/, Степан Бурак, М. Вайда

- 12 -

/Стенфорд/, др. Євген Вертинорок /Торонто/, др. Богдан Винар /Клівленд/, Гайдук /Манчестер/, Богдан Гошовський /Торонто/, др. Волод. Галаш /Філадельфія/, Степан Гела /Торонто/, Петро Генгало /Філадельфія/, Мойсей Гітлін /Шикаго/, Дмитро Гонта /Філадельфія/, о. Кость Даниленко /Вейн, Па/, Мих. Дармограй /Філадельфія/, полк. Долинський /Лондон/, Володимир Дорошенко /Філадельфія/, Софія Дорошенко /Філадельфія/, Л. Жабко Потанович /Честер/, проф. Богдан Загайкевич /Філадельфія/, о. З. Золотий /Манітоба/, В. Іванис /Торонто/, Івтр. Іларіон /Вінніпег/, др. Петро Ісаїв /Філадельфія/, о. А. Кість /Міннеаполіс/, Богдан Кравців /Філадельфія/, Петро Кришня /Нью-Йорк/, Федір Крушинський /Париж/, інж. Дмитро Кузик /Трентон/, Анатоль Курдидик /Торонто/, др. Тома Лапчак /Шикаго/, проф. Северин Левицький /Бофало/, о. др. В. Липський /Торонто/, Олена Лотоцька /Філадельфія/, Ол. Лузовий /Торонто/, Майкел Лутер /Нью-Йорк/, Михайло Мадай /Філадельфія/, Іван Маніло /Філадельфія/, Михайло Марковський /Дітройт/, проф. Гнат Мартинець, М. Марченко /Німеччина/, Н.Н., Н.К., Н.П., Н.П., о. П. Нічка /Бруклінгтон/Бразилія/, Євген Опацький /Буенос-Айрес/, Ірина Павлюковська /Оттава/, Цьона Паліув /Англія/, Дмитро Пасічник /Філадельфія/, Ярослав Настуленко /Нью-Йорк/, о. Прокопів /Париж/, Ремет /Куритоба/, Богдан Романенчук /Філадельфія/, Рудакевич /Філадельфія/, др. Ярослав Рудницький /Вінніпег/, др. К. Сидор /Нью-Йорк/, В. Скуйбіда, Яр. Славутич /Філадельфія/, М. Станько /Філадельфія/, Ол. Степаняк /Клівленд/, др. Петро Стерчо /Шикаго/, О. Стечишин /Вінніпег/, Джозефіна Стрийковська /Філадельфія/, др. Марія Струтинська /Філадельфія/, ред. Марія Струтинська /Філадельфія/, Остап Тарнавський /Філадельфія/, Кліян Тарнович /Торонто/, Іван Тиктор /Вінніпег/, Брії Тищенко /Нью-Йорк/, Микола Угрин-Безгришний /Німеччина/, о. Н. Чененда /Канада/, о. Лев Чапельський /Елізабет/, Ір. Мірон Утрнеко /Філадельфія/, др. Черкавський /Лондон/, П. Чупрук /Філадельфія/, Ол. Мевченко /Нью-Йорк/, Святослав Шранченко /Філадельфія/, В. Шкевич /Німеччина/.

Видання й розіслання Праць Історично-філософської Секції до цілої низки наукових інституцій та бібліотек у світі оживило обмінний книжковий рух. До А.В.НТШ в Нью-Йорку починають надходити видання різних американських і позаамериканських наукових інституцій.

К о м у н і к а т и

І. НТШ та справа "Фонду Вільної Росії".

/Спростування помилкових інформацій А.В.УВАН оголошених в Бюлетені УВАН у США за грудень 1951/.

В додатку до Бюлетеня ч.2 УВАН в США надруковане повідомлення Управи УВАН в США, в якому з'ясоване становище УВАН до "Фонду Вільної Росії" /пізніше перейменованого на "Східно-європейський Фонд"/.

Згадане повідомлення містить цілий ряд неточних, а подекуди навіть зовсім неправдивих тверджень, тому Зидіа А.В.НТШ рішив на засіданню з дня 8.березня 1952 зайняти ще раз становище до цього питання і відомити дійсний стан справи:

І/ Правдою є, що А.В.НТШ звернувся в листопаді 1950 року, отже в часі, коли ще "Фонду Вільної Росії" взагалі не було, до Фундації Форда з обґрунтованим поданням у справі організації Східно-європейського Інституту в Нью-Йорку, прикладаючи всі вимагані прилоги, м.і. кошторис, побудову Інституту, передбачений особовий склад і т.п. Тому що бюджет такого Інституту переважував би суму 100 тисяч доларів річно, Фундація Форда не вирішила справи з місяця. Справа знаходиться в стадії дослідів і не вирішена до киміншого дня ні позитивно ні негативно.

Тому твердження УВАІ, будьто би "на своє прохання А.В.НТШ, з невідомих причин не дістав від Фондації Форда допомоги і лише тоді обернув зброю проти того Відділу Фондації Форда /"Фрі Рашя Фонд"/, що розподіляв субвенції", не є згідне з правдою.

2/ Не є також згідне з правдою, будьто би "в квітні місяці в зв'язку з одержанням Українською Вільною Академією Наук субвенції від Фондації Форда /"Фонд Вільної Росії"/ на видання англійського наукового журналу, в українських газетах появилися комунікати, н.і. А.В.НТШ про неможливість для українських науковців співпраці з цим Фондом. Зате правдою є, що такі комунікати появилися аж в с е р п н і 1951.

У "Свободі" з дати 9-го серпня 1951.ч.184 появився комунікат Українського Конгресового Комітету п.н.: "Американські Українці і "Фрі Рашя Фонд" та Комунікат Управи А.В.НТШ п.н.: "Українська наука та "Фрі Рашя Фонд".

Обидва комунікати займають негативне становище до "Фонду Вільної Росії", натомість не займають жадного становища до "Рісерч Програми он де СССР".

3/Неправдою є, будьто би проф. Чубатий подав до "Фрі Рашя Фонд" в часі існування цього фонду під цією назвою б.дьякий список кандидатів на стипендії з кругів НТШ, зокрема список зі своїм прізвищем, як це твердить повідомлення Управи УВАІ-у.

4/Також не є правдою, будьто би "комунікат НТШ мав вплив на несподіваний виступ Українського Конгресового Комітету зі своїм комунікатом" в справі "Фрі Рашя Фонд". Натомість правдою є, що Український Конгресовий Комітет займався справою "Фонду Вільної Росії" перед тим, як цією справою займався А.В.НТШ. Український Конгресовий Комітет прийняв за сядничу постанову видати в цій справі комунікат до громадянства на засіданні 13 липня 1951, принакрово навіть в несприутности Голови А.В.НТШ, який рівночасно є членом УСК. Текст комунікату УСК був прийнятий на засіданні УСК дня 26 липня 1951 після безуспішних проб вислукати ви ясень голови УВАІ проф. Встужова, який є одночасно одним з заступників голови УСК. Не зважаючи на запрошення, проф. Встужів не явився ні на засідання УСК дня 13 липня ні на засідання дня 26 липня, хоча його обов'язком, як містоголови УСК було прийти на ці засідання і на обидва засідання одержав окремі запрошення. У світлі того не є правдивим твердження повідомлення Управи А.В.УВАІ, будьто би "Голова Управи УВАІ, який водночас є і заступником голови Конгресового Комітету остільки не був поінформований про зміст комунікату УСК, що публікація його в пресі була для нього повною несподіванкою.

5/Комунікат А.В.НТШ ухвалено на засіданні Відділу дня 31 липня 1951. Відділ А.В.НТШ зважав зайняти солідарного становища української науки до "Фонду Вільної Росії" справою так важливою, що хотів узгіднити це становище з Управою УВАІ. Тому й А.В.НТШ запросив на день 31 липня 1951 Відділ А.В.НТШ і УВАІ на спільне засідання, на якому мала бути ця справа обговорена і в разі потреби мав би бути виданий спільний комунікат. На щаль, не зважаючи на розіслані запрошення до Анер. Відділу УВАІ та окремо до голови УВАІ, який це запрошення одержав, на засідання не явився нікто з представників УВАІ. Тому Відділ А.В.НТШ зважав вказаним сам зайняти становище до справи. Промовчування в комунікаті УВАІ повного моменту викривляє дійсність і робить вра зіння, що УВАІ був заскоченим становищем НТШ.

6/Правдою є, що на засідання А.В.НТШ на день 31 липня 1951 одержали своєчасно запрошення всі члени Відділу та Контрольної Комісії НТШ та що ухвала в справі "Фонду Вільної Росії" запала в присутності вимаганого статутем для правосильности ухвал кворум одноголосно. Тому твердження Комунікату Управи УВАІ про "неправно прийнятий комунікат" є зновні безпідставні.

Стан членства НТШ в Америці
на день 31 грудня 1952.

А. Д і й с н і ч л е н и :

1. Проф. д-р Альберт Айнштайн - Принстон, Н. Дж.
2. д-р Борис Андрієвський - Мінеаполіс, Мінн.
3. Проф. д-р Микола Андрусак - Стемфорд, Конн.
4. Проф. д-р Осип Андрушків - Ірвінгтон, Н. Дж.
5. Проф. д-р Олександр Архімович - Бруклін, Н. Й.
6. Проф. д-р Михайло Ветухів - Нью Йорк, Н. Й.
7. Проф. д-р Ілля Витанович - Шікаго, Ілл.
8. Проф. д-р Микола Гайдак - Ст. Павль, Мінн.
9. Проф. д-р Василь Галич - Супіріор, Віск.
10. Д-р Полікарп Герасименко - Бронкс, Н. Й.
11. Д-р Кліян Гірняк - Моррістаун, Н. Дж.
12. Мист. Святослав Гординський - Верона, Н. Дж.
13. Проф. Василь Гришко - Лонг Айленд Сіті, Н. Й.
14. Проф. д-р Олександр Грановський - Ст. Павль, Мінн.
15. Проф. д-р Мирон Дольницький - Дітройт, Міш.
16. Проф. д-р Віктор Доманицький - Мінеаполіс, Мінн.
17. Дир. Володимир Дорошенко - Філадельфія
18. Проф. д-р Микола Фремон - Нью Йорк, Н. Й.
19. Проф. д-р Микола Зайцев - Ньюарк, Н. Дж.
20. Проф. д-р Любов Зофійовська - Нью Йорк, Н. Й.
21. Проф. д-р Борис Іваницький - Дітройт, Міш.
22. Д-р Петро Ісаїв - Філадельфія
23. Проф. д-р Кость Кисілевський - Ірвінгтон, Н. Дж.
24. Проф. д-р Пантелеймон Ковалів - Форест Гілд, Н. Й.
25. Проф. д-р Андрій Коцевалов - Нью Йорк, Н. Й.
26. Проф. д-р Сергій Крашенінніков - Філадельфія, Па
27. Д-р Микола Кулицький - Шікаго, Ілл.
28. Проф. д-р Василь Лев - Озон Парк, Н. Й.
29. Проф. д-р Лука Луців - Бруклін, Н. Й.
30. Доц. д-р Григор Лужницький - Філадельфія, Па
31. Проф. д-р Крїй Мачук - Філадельфія, Па
32. Проф. д-р Клеренс Меннінг - Нью Йорк, Н. Й.
33. Д-р Михайло Міщенко - Ньюберрі, Міш.
34. Проф. д-р Володимир Міяковський - Бронкс, Н. Й.
35. Проф. д-р Олександр Оглоблін - Людльоп, Масс.
36. Проф. Лев Окіншевич - Голліс, Н. Й.
37. Д-р Іван Олексинин - Філадельфія, Па
38. Д-р Роман Осінчук - Нью Йорк, Н. Й.
39. Проф. д-р Ярослав Падох - Мана, Н. Дж.
40. Д-р Софія Парфанович - Дітройт, Міш.
41. Доц. д-р Павло Петренко - Ст. Павль, Мінн.
42. Д-р Марія Пшепурська-Овчаренко - Лос Анджелес, Каліф.
43. Проф. д-р Володимир Радзичевич - Клівленд, Огайо
44. Д-р Валентина Радзімовська - Бруклін, Н. Й.
45. Проф. д-р Іван Розгін - Дітройт, Міш.
46. Д-р Мирослав Сенкус - Вестерн Спрінгс, Ілл.
47. Проф. д-р Володимир Січинський - Патерсон, Н. Дж.
48. Проф. д-р Роман Сміль-Стоцький - Мілвокі, Віск.
49. Проф. д-р Крїй Старосольський - Вашингтон, Д. К.
50. Проф. д-р Матвій Стахів - Скрантон, Па
51. Проф. д-р Василь Стецюк - Джерзі Сіті, Н. Дж.
52. Проф. д-р Михайло Тершаковець - Філадельфія, Па
53. Д-р Крїй Тершаковець - Кораль Геблс, Флоріда

State of New York

Department of State Albany

IT IS HEREBY CERTIFIED THAT THE
CERTIFICATE OF INCORPORATION
of

Shevchenko Scientific Society, Inc.

was filed in this Department on the second day of March, 1948.

*Witness my hand and the official seal of the Department of State
at the City of Albany this 2nd day of March, 1948.*

Thomas J. Gurnea
Secretary of State

Свідоцтво інкорпорації
Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці
від 2 березня 1948 р.